

ИЗХ. № 301 / 07.07.2016г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

**ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

УВАЖАЕМИ Г-Н КИРИЛОВ,

Във връзка с Ваше писмо изх. № КП-653-03-61/17.06.2016г., Ви изпращам становище на Върховния касационен съд относно проект на Закон за задълженията и договорите, № 654-01-80, внесен от Манол Трифонов Генов и група народни представители на 08.06.2016 г. и № 654-01-81, внесен от Вили Младенов Лилков и група народни представители на 08.06.2016 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ: съгласно текста.

Съдия **ЛОЗАН ПАНОВ**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

Становище по проект за ЗИД ЗЗД № 654-01-80

Предлаганите разрешения в проектозакона са неприемливи.

1. Редакцията на чл. 136, ал. 1, т. 2 ЗЗД от 2006 г. поражда трудности при нейното тълкуване, но предлаганата промяна ще предизвика още повече затруднения, без да промени нищо. Вземания за данъци върху определен имот или за моторно превозно средство - от стойността на този имот или на моторното превозно средство има общината, а не държавата. В практиката действащият текст се разбира в смисъл: кредиторът (това е общината) по посочените вземания (те са публични) се ползва с втора по ред специална привилегия.

Предлаганата промяна няма да покаже точния смисъл на разпоредбата, тъй като посочването, че вземаните са публични ще е тавтология.

2. Редакцията на чл. 136, ал. 1, т. 6 ЗЗД също поражда трудности при нейното прилагане. В практиката действащият текст се разбира в смисъл: вземанията на държавата, събирани от НАП, се ползват с втора по ред обща привилегия. Затова съгласно чл. 458 ГПК съдебният изпълнител е длъжен да уведоми НАП за всяко започнато от него изпълнение и за всяко разпределение.

Предлаганата промяна ще създаде впечатлението че с тази привилегия трябва да се ползват и всички над 260 общини за своите публични вземания, но както се вижда от изложението по т. 1 тези вземания са обезпечени със специална привилегия, а както ще се види от изложението по т. 3 в измененията в ГПК се предвижда уведомяването само на една от всички над 260 общини.

3. Действително при извършена публична продажба реализирането на специалната привилегия на общините за вземания от данъци не е гарантирано от изрично правило в закона, както това е направено в чл. 364, ал. 2 ГПК по отношение на съдебното решение за обявяване на предварителния договор за окончателен, но на практика при изготвяне на разпределението съдебните изпълнители (и съдът по жалба срещу разпределението) винаги зачитат тази привилегия на основание

разпоредбата в материалния закон. Общината винаги бива уведомена за публичната продажба по различни причини, най-малко защото тя издава удостоверение за данъчна оценка и обявлението за продажбата се поставя на съответното място в общината.

В заключение:

Ако се приеме за удачно да бъдат създадени изрични процесуалноправни гаранции за зачитане специалната привилегия на общината като титуляр на вземане за данъци за продавания имот или автомобил, в чл. 458 ГПК може да бъде създадена ал. 2, както следва:

„(2) Общината се смята винаги за присъединен вискател за дължимите данъци за продавания имот или автомобил, размерът на които е бил съобщен на съдебния изпълнител до извършване на разпределението. За тази цел съдебният изпълнител изпраща съобщение до общината по местонахождението на недвижимия имот или местодомуването на лекия автомобил за всяка започната от него публична продажба и за всяко разпределение на постъпленията от продажбата.”

БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ

*да се разгледа
и предложението* *ВКС
30.06.16*

Становище по проект за ЗИД ЗЗД № 654-01-81

Проектозаконът поставя важи въпроси, но предлаганото разрешение е неприемливо.

В действащото законодателство е възприето разрешението министерският съвет да определя максималния размер на договорната лихва (чл. 10, ал. 2 ЗЗД) и размерът на законната лихва (чл. 86, ал. 2 ЗЗД).

В периода от 19.04.1994 г. досега (повече от двадесет години) министерският съвет е осъществявал стриктно правомощието си си да определя размера на законната лихва според промените в състоянието на икономиката, като е издал Постановление № 100/29.05.2012 и ПМС № 426/18.12.2014, което е в пълно съответствие с Директива 12011/700/ЕС относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки.

Правомощието, което е пренебрегвано в този период от време е да бъде определян максималния размер на договорната лихва. С ПМС № 72 от 08.04.1994 г. (обн., ДВ, бр. 33 от 19.04.1994 г., изм., бр. 74 от 22.08.1995 г.) е определен само размера на законната лихва. Със заключителната разпоредба § 1 е отменено РМС № 1238 от 25.06.1951 г. (обн. ДВ, бр. 52 от 1951 г., изм., бр. 6 от 1991 г.) за определяне на максималния процент на договорните лихви (обн., Изв., бр. 52 от 1951 г.; изм., ДВ, бр. 6 от 1991 г.), без да бъде определен нов максимален размер на договорната лихва.

В световната практика няма случай да бъде уреден нормативно максимален размер на законната лихва, каквото е предложението във внесенния законопроект. Според него се запазва правомощието на министерския съвет да определя размера на законната лихва, но се въвеждат различни нормативни ограничения по отношение на търговците и по отношение на гражданите. Както се вижда и от Приложение 2 към проектозакона всички държави определят размера на законната лихва, а не въвеждат нормативни ограничения за компетентния орган.

Размерът на законната лихва се определя по голям брой икономически критерии. Един от малкото правни критерии е размерът на законната лихва да е отчетливо по-висок от лихвите по кредитите, защото

редовният длъжник по кредит не може да бъде поставен в по-тежко положение от нередовния длъжник, който е изпаднал в забава.

В проектозакона не са изложени съображения за определянето на различен размер на законната лихва по отношение на търговците и по отношение на останалите правни субекти, но в редките случаи, в които това е направено по-големият размер и приложим в отношенията между търговци (не всички отношения) и/или в отношенията между търговци и публичноправни субекти, т.е. размерът на законната лихва за двете страни в правоотношението е еднаква. Не съществува законодателна практика да се определя един размер лихва за длъжници-търговци и друг размер лихва за длъжник-физическо лице. В проекта не се предлага нищо за длъжник частноправно юридическо лице и длъжник публичноправно юридическо лице.

Не са известни данни лихвите по кредитите, предоставяни на граждани да са значително по-ниски (4 процентни пункта) от лихвите по кредитите, предоставяни на търговци.

В заключение:

ако се приеме за удачно размерът на законната лихва да бъде определен от законодателя, той трябва да бъде определен като абсолютна стойност, а не като минимум или максимум;

ако се приеме за удачно да бъдат определени различни размери на законната лихва, трябва да се определи общ по-нисък абсолютен размер и специален по-висок абсолютен размер за някои или всички сделки между търговци или за някои или всички сделки между търговци и между търговец и публичноправен субект.

БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ: